

ภาพอนาคตสงครามรัสเซีย-ยูเครน ปี ๒๐๒๓

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ มีขนาดสำคัญมาจากยูเครน ต้องการเข้าเป็นสมาชิกนาโต ซึ่งสร้างความไม่พอใจอย่างแรงกล้าต่อรัสเซีย ที่มองว่านาโตคือภัยคุกคามมาโดยตลอด ทั้งนี้แม้ปัจจุบันยูเครนยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกของนาโต แต่เป็นเพียง "ประเทศหุ้นส่วน" (NATO's partnerships) ซึ่งอาจจะได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในอนาคต โดยรัสเซียต้องการให้บรรดาชาติมหาอำนาจตะวันตกรับประกันว่าจะไม่รับยูเครนเข้าเป็นสมาชิกนาโต เพราะรัสเซียมองว่ายูเครนเปรียบเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียโดยชาติพันธมิตร การเข้าร่วมนาโตจะทำให้ยูเครนเป็นอิสระจากอิทธิพลของรัสเซีย รวมทั้งยูเครนสามารถที่จะเข้าร่วมสหภาพยุโรปได้ โดยเมื่อวันที่ ๒๔ ก.พ.๖๕ ปธน.วลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย ได้รับรองให้รัฐโดเนตสค์และลูฮันส์ค์เป็นรัฐอิสระจากยูเครน และนำมาสู่การปฏิบัติการพิเศษทางทหารของกองทัพรัสเซียเข้าสู่รัฐดังกล่าวภายใน ๒๔ ชั่วโมง โดยอ้างว่าเป็นการปฏิบัติการเพื่อปกป้องชาวรัสเซียจากการคุกคามของชาติตะวันตก

สถานการณ์ฯ ยังคงดำเนินต่อไปและถูกยกระดับเพิ่มมากขึ้น

ฝ่ายยูเครน มี สหรัฐฯ เป็นผู้สนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์และอนุมัติเงินกู้พร้อมเงินช่วยเหลือทางการเงินช่วยเหลือทางการทหารแก่ยูเครน รวมไปถึงชาติพันธมิตรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สหภาพยุโรปสนับสนุนยูเครนโดยการออกมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้คำมั่นว่าจะยื่นเคียงขังยูเครน เมื่อวันที่ ๑๒ ต.ค.๖๕ สหประชาชาติได้จัดประชุมสมัชชาใหญ่ ณ นครนิวยอร์ก เพื่อลงมติประณามรัสเซียต่อกรณีผนวกดินแดน ๔ แคว้น (ลูฮันส์ค์, โดเนตสค์, ซาโปริซเซีย และเคอร์ซอน) ของยูเครนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย

ในขณะที่ รัสเซียยังคงดำรงจุดมุ่งหมายในการผนวกดินแดนทั้ง ๔ แคว้น ด้วยการประกาศกฎอัยการศึกใน ๔ แคว้น ส่งผลให้สถานการณ์รัสเซีย-ยูเครนยังคงทวีความตึงเครียดและเกิดการปะทะกันอย่างต่อเนื่อง มีการตอบโต้กลับด้วยขีปนาวุธอัตโนมัติทำลายล้าง (Destructive Automatic Missiles) โดยรัสเซียมุ่งเน้นทำลายโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของยูเครน ส่งผลให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นวงกว้างและประชาชนเสียชีวิตจำนวนมาก รวมทั้งชาวยูเครนทั่วประเทศกำลังเผชิญกับความยากลำบากจากสภาพอากาศที่หนาวเย็น ขณะที่ยูเครนก็ยังไม่มีความพร้อมที่จะยอมจำนนต่อรัสเซีย ส่งผลให้สถานการณ์สงครามรัสเซีย-ยูเครนยังคงยืดเยื้อต่อไป

สถานการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญเดือน ธ.ค.๖๕

ยูเครน

- ยูเครนต้องการให้ UN มีการจัดประชุมสันติภาพ เพื่อยุติสงคราม ภายในสิ้น เดือน ก.พ.๖๖
- ยูเครนขอให้อินเดีย ซึ่งจะเป็ประธานการประชุม G20 ในวาระปี 2023 มุ่งผลักดัน "สูตรสันติภาพ" (Peace Formula) โดยที่อินเดียย้ำจุดยืนอย่างชัดเจนในการสนับสนุนให้ รัสเซีย-ยูเครน หยุดการสู้รบและกลับเข้าสู่โต๊ะเจรจาสันติภาพ พร้อมกับใช้วิธีการทางการทูตเพื่อยุติข้อขัดแย้งและกระชับความร่วมมือ
- ปธน.ยูเครน เดินทางไปเยือนสหรัฐฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณและขีปนาวุธ

สหรัฐฯ และพันธมิตรตะวันตก

- โครงการความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้กับยูเครน เพื่อซ่อมแซมระบบส่งกำลัง ไฟฟ้าและจัดซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้าใหม่ เพื่อความสามารถอยู่รอดได้ยามฉุกเฉินและในช่วงฤดูหนาว
- สหรัฐฯ ให้ความช่วยเหลือทางทหาร โดยเน้นไปที่ระบบต่อต้านโดรน อุปกรณ์ป้องกันภัยทางอากาศ (Patriot) และยุทโธปกรณ์
- สหรัฐฯ กดดันให้ UN ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบอาวุธของรัสเซียที่ใช้ทำสงครามกับยูเครน

รัสเซีย

- มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ในการสนับสนุนกองทัพรัสเซียในปี ๖๖ เพื่อใช้ในการปฏิบัติการพิเศษทางทหารในยูเครน
- รัสเซียยังคงทำการรุกอย่างต่อเนื่องในเมืองโดเนตสค์ ภูมิภาคดอนบาส สามารถยึดครองพื้นที่ได้มากขึ้น และล่าสุดใกล้เข้ายึดครองเมือง Bakhmut ได้สำเร็จ
- รัสเซีย ได้ยื่นคำขาดให้ยูเครนปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่รัสเซียกำหนด
- รัสเซียพร้อมใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการโจมตีตอบโต้หรือชิงโจมตีล่วงหน้าเพื่อป้องกันประเทศจากการรุกรานของศัตรู

ภาพฉากทัศน์สงครามรัสเซีย-ยูเครน ปี ๒๐๒๓

ฉากทัศน์ที่ ๑ : ยืดเยื้อ (สงครามจะดำเนินไปในทิศทางเดิม)

- รัสเซียยังใช้รูปแบบการรบจะดำเนินไปในลักษณะเดิม คือ การรุกคืบและมุ่งเป้าโจมตีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของยูเครนต่อไปตามยุทธวิธีทำให้ข้าศึกอ่อนแอลงทีละน้อย
- หลังจากรัสเซียถอนทัพออกจากแคว้นดอนบาส ยูเครนอาจมุ่งความสนใจไปที่เมืองเมลิโตโพล และเมืองแบร์ดิยันส์ก เพื่อตัดเส้นทางเชื่อมแผ่นดินของรัสเซียกับไครเมีย หากทำได้สำเร็จก็จะถือเป็นชัยชนะครั้งใหญ่ของยูเครน และเป็นสาเหตุที่รัสเซียพยายามเสริมกำลังทหารที่เมืองเมลิโตโพล
- สหรัฐฯ และรัสเซียอาจทำให้ความขัดแย้งยืดเยื้อออกไป (stalemate) จนทำให้รัสเซียอ่อนกำลังลงและยอมรับข้อตกลงสันติภาพที่เป็นประโยชน์ต่อสหรัฐฯ พันธมิตรนาโต้ และยูเครน
- สงครามยืดเยื้อ เพราะฝ่ายหนึ่งตั้งใจจะขยายสงครามออกไป เพื่อให้ฝ่ายตนเป็นฝ่ายชนะ หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศที่ ๓ เข้าร่วมปฏิบัติการ โดยสหรัฐฯ อาจเข้าแทรกแซงทางทหารโดยตรง เนื่องจากกองทัพยูเครนเริ่มล้าเพลว

ฉากทัศน์ที่ ๒ : หยุต (เกิดการเจรจายุติสงคราม)

- สงครามจะยุติลงได้ต้องมาจากปัจจัยการเมืองภายในของรัสเซียที่ยอมรับว่าประณามการรบผิดพลาด และเป็นฝ่ายถอนตัวออกจากสงคราม
- ขาดิตะวันตมกมีจุดยืนที่แข็งแกร่งในการสนับสนุนยูเครน แม้จะต้องเผชิญแรงกดดันในประเทศเรื่องค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการทำสงครามครั้งนี้ ซึ่งคาดว่าจะยืดเยื้อออกไป และจนถึงสิ้นปี ๒๐๒๓
- การจัดประชุมสันติภาพ เพื่อยุติสงคราม ผ่านองค์การสหประชาชาติ (UN) และการใช้วิธีการทางการทูตในการแก้ปัญหา

ฉากทัศน์ที่ ๓ : บานปลาย (สงครามมีผู้เล่นมากขึ้น)

- เป้าหมายของแต่ละฝ่ายทั้งรัสเซียและสหรัฐฯ จะยกระดับสูงขึ้น และมุ่งมั่นที่จะเป็นฝ่ายชนะ
- สหรัฐฯ อาจเข้าร่วมสงครามเพื่อปกป้องยูเครนจากความพ่ายแพ้
- สงครามจะพัฒนาขยายตัวออกไปจนกลายเป็นสงครามใหญ่ในยุโรป หรือสงครามนิวเคลียร์ ซึ่งรัสเซียอาจตัดสินใจใช้อาวุธนิวเคลียร์เนื่องจากเหตุผล ๓ ประการ ได้แก่

- (๑) กลุ่มนาโต้และสหรัฐฯ เข้าสู่สงคราม ทำให้ดุลทางทหารของรัสเซียเสียเปรียบต่อมหาอำนาจในการสู้รบตามพรมแดนของตัวเอง การใช้อาวุธนิวเคลียร์จึงเป็นวิธีการเพื่อกอบกู้สถานการณ์
- (๒) กองทัพอูเครนรบได้เปรียบด้วยตัวเองและยึดคืนดินแดนที่เสียไปคืนมาได้ ซึ่งจะเป็นภัยคุกคามร้ายแรงของรัสเซีย จึงต้องตอบโต้ด้วยอาวุธนิวเคลียร์ แต่จะไม่ถูกตอบโต้แบบเดียวกัน เพราะยูเครนไม่มีอาวุธนิวเคลียร์
- (๓) ภาวะที่สงครามมีสภาพราคาแพง ไม่มีการเจรจาทางการทูต และสร้างภาระต้นทุนทางสงครามแก่รัสเซีย การยุติสงครามจะเป็นประโยชน์ต่อรัสเซีย

ถอดบทเรียนจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเป็นที่น่าติดตามอย่างใกล้ชิด แม้ว่าสมรภูมิรบของสงครามจะอยู่ห่างไกลจากประเทศไทย แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น สามารถนำมาถอดเป็นบทเรียนต่อกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ดังนี้

- (๑) ภาวะผู้นำ การตัดสินใจที่ผิดพลาดของผู้นำประเทศ อาจส่งผลให้เกิดความสูญเสียและความเสียหายต่อประเทศอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะบ้านเมืองถูกทำลายจากการทำสงคราม หรือผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสมรภูมิรบที่อาจขยายตัวเป็นสงครามนิวเคลียร์หรือสงครามโลกครั้งที่ ๓ ได้
- (๒) รูปแบบของสงครามเป็นไปในลักษณะของสงครามลูกผสม (Hybrid Warfare) ผ่านการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย นอกจากจากการใช้กำลังทหารและอาวุธ เช่น สงครามข้อมูลข่าวสาร (Information warfare) ที่ใช้ในการระดมมวลชนและมติมหาชน (Public Opinion) ในการกำหนดทิศทางการเมืองและสร้างความเข้าใจที่ผิดด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ
- (๓) อาวุธทางทหารแนวใหม่ถูกนำมาใช้ในสนามรบ เช่น ซีปนารูฟพิสัยไกล และโดรนติดอาวุธ เป็นต้น ซึ่งกลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการทำสงครามในอนาคต
- (๔) ประเด็นด้านพลังงาน และเศรษฐกิจถือว่าเป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์และเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสงครามได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการกำหนดท่าทีของไทยต่อสงครามรัสเซีย-ยูเครน

- (๑) ยึดมั่นในหลักการพื้นฐานอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน สนับสนุนการเจรจาแก้ไขสถานการณ์โดยสันติวิธี สอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ
- (๒) ควรวางตัวเป็นกลาง และดำเนินนโยบายด้วยความสมดุลโดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลักและดำเนินความสัมพันธ์ทั้งทางด้านการทูตและการเมืองระหว่างรัสเซีย-ยูเครนอย่างเท่าเทียมกัน
- (๓) กองทัพควรติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยในอนาคต

ที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8/187339> / <https://thestandard.co/zelenyky-direct-call-to-narendra-modi/>